

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

**OPINIA SAMORZĄDU DOKTORANTÓW NA TEMAT ZASAD
OGÓLNOUNIWERSYTECKICH DOTYCZĄCYCH SZKÓŁ DOKTORSKICH
(25 lutego 2019 r.)**

Odnosnie do dokumentu: *Zasady ogólnouniwersyteckie dotyczące szkół doktorskich oraz zadania dla koordynatorów ds. powstania szkół doktorskich oraz zespołów doradczych ds. ich organizacji (wersja z 14 lutego 2019 roku – do dyskusji)*

Jako Samorząd Doktorantów Uniwersytetu Warszawskiego pragniemy podkreślić, że w zaproponowanym przez Zespół Rektorski dokumencie dotyczącym struktury i funkcjonowania Szkół Doktorskich znajduje się szereg wartościowych propozycji, które w pełni popieramy. Uwzględnienie części podnoszonych przez nas postulatów przyjmujemy z pełną aprobatą i nadzieją na dalszą owocną pracę nad wspólną wizją Szkół Doktorskich i kształcenia doktorantów. W niniejszym dokumencie przedstawiamy nasze propozycje oraz sugestie do uwzględnienia w toczącej się dyskusji na temat funkcjonowania Szkół Doktorskich na Uniwersytecie Warszawskim. Część uwag odnosić się będzie do kwestii, które nie zostały zawarte w materiałach roboczych przesłanych członkom zespołów, jednak uważamy za istotne poruszenie ich na forum. Chcielibyśmy zaznaczyć, że z powodów ograniczeń czasowych skupiliśmy się tylko na najważniejszych sprawach, jednak nie wykluczamy przesłania dalszych uwag.

1. Struktura Szkół Doktorskich

Samorząd Doktorantów popiera zaproponowaną strukturę Szkoły Doktorskiej, w skład której wchodzi: Dyrektor, Wicedyrektor, Rada Szkoły Doktorskiej, Komisja Rekrutacyjna oraz Komisje Ewaluacyjne. Uważamy jednak, że **powinien istnieć wymóg pozytywnego zaopiniowania kandydatury na stanowisko Dyrektora Szkoły Doktorskiej przez Samorząd Doktorantów UW, w porozumieniu z Samorządem Doktorantów Szkoły Doktorskiej, której Dyrektor jest wybierany**. Funkcja Dyrektora Szkoły Doktorskiej będzie odpowiednikiem funkcjonującego obecnie (i przez najbliższe lata) Kierownika Studiów Doktoranckich. Aktualne zapisy Regulaminów zapewniają doktorantom możliwość przedstawienia pozytywnej lub negatywnej opinii wobec kandydata na to stanowisko. W przypadku negatywnego zaopiniowania kandydata Wydziałowa Rada Doktorantów jest zobowiązana do zaproponowania własnej kandydatury. Uważamy to za dobrą praktykę, która powinna być kontynuowana w nowym systemie kształcenia doktorantów. Dyrektor Szkoły Doktorskiej powinien cieszyć się nie tylko uznaniem w środowisku naukowym, ale także zaufaniem i szacunkiem ze strony doktorantów, z którymi będzie współpracował.

Z perspektywy organizacyjnej uważamy, że Rada Szkoły powinna powoływać Przewodniczącą równocześnie z powołaniem Komisji Rekrutacyjnej, by prace Komisji mogły być prowadzone zaraz po powołaniu.

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

Z dużym zadowoleniem przyjmujemy propozycję Zespołu Rectorskiego uwzględniającą w składzie Rady Szkoły Doktorskiej dwóch przedstawicieli doktorantów.

Kolejnym elementem, na który chcielibyśmy zwrócić uwagę, jest administracja Szkół Doktorskich. Sugerujemy, aby sekretariat każdej ze Szkół Doktorskich opiekował się wszystkimi swoimi doktorantami, przechowywał ich dokumenty i zapewniał wsparcie administracyjne oraz wyspecjalizowaną obsługę badań i wniosków o granty. Sekretariat Szkoły Doktorskiej, gabinet Dyrektora Szkoły Doktorskiej, biuro obsługi badań oraz sala do pracy wspólnej muszą się znajdować w jednej przestrzeni. Przechowywanie dokumentów doktorantów przez Radę Naukową Dziedzin, Rady Naukowe Dyscyplin albo poszczególne jednostki może doprowadzić do niepotrzebnych problemów organizacyjnych, braku spójności w dokumentacji i nadmiernego rozproszenia dokumentów. Wybranie jednej jednostki organizacyjnej dla Szkoły oraz jednej przestrzeni ograniczy liczbę pracowników administracji Szkoły Doktorskiej, ponieważ zmniejszy obciążenie pracowników z poszczególnych jednostek oraz osób odpowiedzialnych za obieg dokumentów dotyczących doktorantów Szkół Doktorskich.

Nasza ostatnia uwaga odnośnie do struktury Szkoły Doktorskiej dotyczy **uwzględnienia minimum jednego (maksymalnie dwóch) obserwatora z ramienia doktorantów w Komisjach Ewaluacyjnych oraz minimum jednego (maksymalnie dwóch) przedstawicieli z ramienia doktorantów w Komisjach (Zespołach) Rekrutacyjnych**, jak miało to miejsce dotychczas. Wydziałowe Rady Doktorantów na gruncie obecnych regulacji mają prawo do delegowania swoich przedstawicieli, chociażby do Komisji Rekrutacyjnej. Samorząd Doktorantów jest zgodny, że ta dobra praktyka powinna być kontynuowana.

2. Przestrzeń dla doktorantów

Jednym z głównych założeń istnienia i funkcjonowania Szkół Doktorskich jest zwiększenie interdyscyplinarności wśród doktorantów oraz krzewienie w nich, od możliwie najwcześniejszych etapów rozwoju naukowego, myślenia w kategoriach współpracy z innymi naukowcami, w tym z badaczami z innych dyscyplin naukowych. Uważamy, że aby osiągnięcie tego założenia było możliwe, kluczowe jest wskazanie miejsc, w których doktoranci mogliby razem pracować w ramach każdej Szkoły Doktorskiej. Tym samym chcemy podkreślić, że Samorząd Doktorantów docenia, że Zespół Rectorski również uważa to za jeden z ważnych elementów funkcjonowania Szkół Doktorskich. Niemniej jednak uważamy, że w **Regulaminie Szkół Doktorskich powinny zostać uwzględnione działania mające na celu stworzenie wspólnej przestrzeni do pracy, co-workingu oraz networkingu dla doktorantów**. Jako Samorząd proponujemy, aby każda ze Szkół miała obowiązek zapewnienia takiej przestrzeni dla doktorantów, zapisany w Statucie UW jako warunek konieczny do jej powstania. Zdajemy sobie sprawę z ograniczenia przestrzennego, z jakim boryka się aktualnie Uniwersytet na różnych kampusach. Niemniej jednak **Biuro Innowacji w Przestrzeni Akademickiej wraz z Komisją ds. Rozwoju Przestrzennego z pewnością mogą pomóc we wskazaniu takich przestrzeni zespołom ds. utworzenia poszczególnych Szkół Doktorskich**. Pragniemy także zwrócić uwagę

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

na fakt, że w ostatnich latach tego typu przestrzenie udało się wygospodarować na utworzenie nowych oddziałów Inkubatora UW, nawet na Kampusie Centralnym. Żywimy nadzieję, że wspomniane wcześniej jednostki będą stanowić cenne zaplecze doradcze oraz wskazać potencjalne miejsca do wspólnej pracy dla przyszłych doktorantów Szkół Doktorskich. Uważamy, że bez stworzenia im przestrzeni do nawiązania nowych znajomości, kontaktów, do wymiany myśli i doświadczeń, nie będzie możliwości zwiększenia współpracy oraz interdyscyplinarności badań. Rozwój wysokiej jakości badań będzie zapewniony wówczas, gdy młodym naukowcom zagwarantuje się możliwość porównania swoich wyników i naukowych rozważań w interdyscyplinarnym środowisku. Postulat ten wynika z naszych doświadczeń z ostatnich dwóch lat. Organizacja wyjazdów szkoleniowo-integracyjnych do Chęcin oraz spotkań networkingowych doprowadziły do nawiązania wielu międzywydziałowych i międzydyscyplinowych znajomości, które zaowocowały powstaniem m.in. Przewodnika dla doktorantów UW oraz Spin-Offu UW założonego przez byłego Przewodniczącego Samorządu Doktorantów, mgr. Kamila Mieszkowskiego oraz mgr. Macieja Ciemny – Project42.

3. Kwestie finansowe doktorantów Szkół Doktorskich

Jako Samorząd Doktorantów zdajemy sobie sprawę z faktu, że w nowym systemie wszyscy doktoranci otrzymają stypendium. Niestety, nie możemy się zgodzić na to, żeby odbiło się to niekorzystnie na najlepszych doktorantach. W aktualnym systemie funkcjonują przynajmniej dwa stałe, dodatkowe stypendia motywacyjne – dla najlepszych doktorantów (od 1.10.2019 r. – stypendium rektora) oraz zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej. Stypendia te są naturalnym czynnikiem motywującym doktorantów do maksymalnej aktywności naukowej, dydaktycznej oraz popularyzatorskiej. Koniecznie należy podkreślić, że dla wielu doktorantów jest to element warunkujący poświęcenie się w pełni przygotowaniu rozprawy doktorskiej. Niestety, zdecydowana większość uczestników studiów III stopnia nie ma takiej możliwości i musi podejmować dodatkową pracę zarobkową. W rezultacie doktoranci nie mogą w pełni poświęcić się przygotowaniu rozprawy doktorskiej, bo nie mają na to czasu. W efekcie jej powstanie wydłuża się ponad nominalne 4 lata, a średnio na Uniwersytecie Warszawskim tylko kilka procent doktorantów broni doktorat w tym czasie (dane na 2018 rok), zaś znacząca część w ogóle doktoratów nie broni. Nowa ustawa przewiduje, że kształcenie w Szkole Doktorskiej może trwać od 6 do 8 semestrów i powinno/musi zakończyć się obroną pracy doktorskiej. Biorąc pod uwagę aktualne realia przygotowania pracy doktorskiej, zmniejszenie bądź usunięcie czynnika motywacyjnego dodatkowo zmniejsza szanse osiągnięcia tego celu.

Uniwersytet Warszawski jest aktualnie najlepszą uczelnią w Polsce, a także aspiruje do bycia najlepszą uczelnią badawczą w kraju oraz otrzymania dodatkowej dotacji w ramach programów doskonałości uczelni. Tak renomowana uczelnia powinna gwarantować doktorantowi finansowanie, które pozwoli mu się utrzymać w Warszawie i skupić na pracy badawczej, zamiast poszukiwaniu dodatkowych źródeł utrzymania. Przygotowanie pracy doktorskiej na UW ma wiązać się z prestiżem i być wyróżnieniem dostępnym wyłącznie dla

Biuro Samorządu Doktorantów

ul. Krakowskie Przedmieście 24, pok. 110; 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 189

e-mail: doktoranci@samorząd.uw.edu.pl

<http://www.doktoranci.uw.edu.pl/>

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

najlepszych. Najlepsi jednak nie będą postrzegać oferty Szkół Doktorskich jako atrakcyjnej, jeśli te nie zapewnią im wystarczających środków na życie. W związku z tym, **postulujemy o przyjęcie „dodatku badawczego”, który zostanie zapewniony wszystkim doktorantom przez Uniwersytet.** Dodatek ten mógłby rosnąć wraz ze wzrostem wysokości subwencji budżetowej, a jego minimalna wysokość wynosiłaby nie mniej niż kwota przyjęta w Zarządzeniu JMR ustalana w porozumieniu z Samorządem Doktorantów UW. Ponadto pragniemy zauważyć, że wiele z dziedzin i dyscyplin będzie konkurować o doktorantów z sektorem prywatnym, w którym wynagrodzenia wielokrotnie przewyższają wysokość stypendium wynikającego z przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jest to kolejny argument przemawiający za koniecznością powstania „dodatku badawczego”, ponieważ bez niego do Szkół Doktorskich UW nie będą aplikować najlepsi kandydaci na młodych naukowców.

Pragniemy również zwrócić uwagę na **konieczność uwzględnienia stypendium/dodatku do stypendium dla osób z niepełnosprawnościami** podczas prowadzonych dalej dyskusji. Jest on ujęty w obecnej formie ustawy i nie należy o nim zapominać (art. 209 ust. 7).

Dostrzegamy pewne niejasności w przepisach dotyczących stypendiów dla doktorantów z grantów. W zależności od przyjętej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego interpretacji przepisów proponujemy następujące rozwiązania:

- a. Doktorant z grantu nie pobiera stypendium doktoranckiego zapewnionego przez Szkołę Doktorską – stypendium jest wypłacane ze środków grantowych w kwocie nie niższej niż wysokość stypendium doktoranckiego przewidzianego dla doktorantów danej Szkoły Doktorskiej, a ewentualna różnica na niekorzyść doktoranta zostanie sfinansowana ze środków Szkoły Doktorskiej. Szkoła Doktorska musi zapewnić finansowanie kształcenia doktoranta w Szkole Doktorskiej po zakończeniu grantu.
- b. Doktorant z grantu otrzymuje zarówno stypendium z grantu jak i stypendium doktoranckie ze Szkoły Doktorskiej.

Przyjmujemy, że doktorant z grantu jest doktorantem Szkoły Doktorskiej i ma te same prawa i obowiązki.

Nierozdzielnie z tematem kwestii finansowych doktorantów związane jest pozyskiwanie środków na badania. Do tej pory doktoranci mieli ograniczone źródła finansowania wyjazdów zagranicznych, konferencji i szkoleń. W poprzednich latach środki na te potrzeby pochodziły przede wszystkim z DSM, programu „Strategia doskonałości – uczelnia badawcza” oraz dofinansowań z Samorządu Doktorantów. W toczących się dyskusjach dotyczących Szkół Doktorskich nie pojawiła się żadna propozycja systemowego rozwiązania tej kwestii. Pragniemy przy okazji podkreślić, jak **ważne jest dla doktorantów wsparcie administracji kompetentnej w zakresie pozyskiwania środków oraz składania wniosków o różne programy i granty.**

4. Obowiązek dydaktyki

W tym miejscu chcielibyśmy podziękować Zespołowi Rektorskiemu za wstawiennictwo za doktorantami i publiczne potępienie „łatania godzin dydaktycznych doktorantami”. Otrzymujemy liczne skargi od uczestników studiów III stopnia, którzy są zmuszani do prowadzenia dydaktyki w wymiarze godzin większym niż zakłada program studiów, często z przedmiotów, do których nauczania nie mają odpowiedniej wiedzy i kompetencji. Dlatego też chcielibyśmy, aby w materiałach do dalszej dyskusji oraz docelowo w Regulaminie Szkół Doktorskich **kwestia zaprzestania wykorzystywania doktorantów do prowadzenia zajęć dydaktycznych została jasno i precyzyjnie sformułowana**. W związku z tym, zgodnie z treścią art. 201 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, **postulujemy o uwzględnienie następujących propozycji przepisów w Regulaminie Szkół Doktorskich:**

- a. Doktorant może odbywać praktykę zawodową w formie prowadzenia zajęć lub uczestniczenia w ich prowadzeniu w wymiarze nieprzekraczającym 60 godzin dydaktycznych rocznie (art. 201 ust. 5 ustawy). Program Kształcenia w Szkole Doktorskiej może przewidywać praktykę zawodową w mniejszym wymiarze godzinowym.
- b. Praktyki prowadzone są pod opieką i w obecności opiekuna naukowego albo promotora lub doświadczonego nauczyciela akademickiego. Praktyki te są oceniane przez obecnego w ich trakcie opiekuna naukowego albo promotora lub doświadczonego nauczyciela akademickiego i mają charakter nieodpłatny. (§ 11 ust. 1 pkt. 4 aktualnie obowiązującego Regulaminu Studiów Doktoranckich na UW).
- c. **Doktorant nie ma obowiązku prowadzenia zajęć w wymiarze większym, niż wskazane w punkcie a, nawet w formie odpłatnej.**
- d. **Doktorant może wystąpić z wnioskiem do Rady Szkoły Doktorskiej o zgodę na odbycie praktyki zawodowej w większym wymiarze niż przewidziano w punkcie a.**
- e. Doktorantowi, który prowadzi zajęcia dydaktyczne w wymiarze większym niż 60 godzin praktyk zawodowych, przysługuje wynagrodzenie w ramach umowy cywilno-prawnej.
- f. Doktorant może prowadzić samodzielnie zajęcia dydaktyczne dopiero po odbyciu praktyk dydaktycznych i zaliczeniu obowiązkowych zajęć poszerzających kompetencje dydaktyczne. Warunek ten może zostać spełniony po udokumentowaniu doświadczenia dydaktycznego doktoranta.
- g. Doktorant może zostać zatrudniony na umowę o pracę w charakterze nauczyciela akademickiego zgodnie z art. 209 ust. 10 ustawy.

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

5. Kształcenie doktorantów

Rozwiązania przedstawione w dokumencie proponujemy uzupełnić o poniższe punkty. Jednocześnie chcemy zwrócić uwagę, by w Regulaminach Szkół Doktorskich wskazane były minima dla każdego z koszyków, które musi wypełnić doktorant:

- a. Obowiązkowa realizacja przedmiotów z dydaktyki szkoły wyższej oraz szeroka oferta zajęć fakultatywnych zwiększających kompetencje dydaktyczne doktorantów.
- b. Obowiązkowe seminarium doktorantów danego roku Szkoły Doktorskiej, które umożliwi udoskonalenie umiejętności prezentacji wyników badań przed szerszym gronem słuchaczy, wymianę doświadczeń pomiędzy doktorantami i wzrost interdyscyplinarności prowadzonych badań.
- c. Obowiązkowy przedmiot z przygotowania wniosków grantowych, którego zaliczeniem byłoby napisanie kompletnego wniosku np. o grant PRELUDIUM, następnie ocenianego przez promotora doktoranta oraz przynajmniej jednego dodatkowego pracownika naukowego UW.
- d. Zapewnienie w ofercie UW zajęć z szeroko pojętej informacji naukowej i umiejętności tworzenia tekstu akademickiego oraz wystąpień publicznych.
- e. Zajęcia w języku angielskim zarówno dla obcokrajowców jak i doktorantów krajowych.
- f. Lektoraty umożliwiające uzyskanie poziomu biegłości językowej C1. Obecnie na Uniwersytecie Warszawskim brakuje zajęć na wyższym poziomie nauczania języka niż B2. Zwracamy uwagę na to, że brakuje zajęć, które pomogłyby doktorantom podnosić swoje kompetencje językowe, niezbędne na międzynarodowych konferencjach czy przy pisaniu publikacji o zasięgu międzynarodowym. Zapotrzebowanie na tego typu zajęcia można było zaobserwować chociażby po ogromnym zainteresowaniu zajęciami *Public Speaking in English*, organizowanymi w ramach programu ZIP.
- g. Żetony na W-F dla chętnych. Obecny system pozwala na zapisy na zajęcia po turach zapisów studentów. Pula zajęć i godzin, które pozostają właściwie uniemożliwiają korzystanie z tej opcji zajęć fizycznych doktorantom.
- h. Uwzględnienie możliwości zaliczenia zajęć fakultatywnych realizowanych za pośrednictwem platform e-learningowych również spoza oferty UW.

Zależy nam również na zwiększeniu mobilności doktorantów, dlatego postulujemy, aby każdy doktorant miał zapewnione finansowanie na minimum miesięczny wyjazd do innego prestiżowego ośrodka naukowego, w którym będzie mógł poszerzać swoje kompetencje dydaktyczne lub naukowe, a konstrukcja programu kształcenia nie będzie ograniczać możliwości uczestniczenia w takich formach mobilności.

Biuro Samorządu Doktorantów

ul. Krakowskie Przedmieście 24, pok. 110; 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 189

e-mail: doktoranci@samorzad.uw.edu.pl

<http://www.doktoranci.uw.edu.pl/>

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

Chcemy zwrócić uwagę, że należy pamiętać o konieczności przygotowania wzoru dyplomu uzyskania stopnia doktora. Na dyplomie poza dziedziną i dyscypliną, w której została przeprowadzona rozprawa doktorska, można by zamieścić informację o dawnej dyscyplinie (sprzed 1.10.2018 r.). Taka informacja może się znaleźć w rubryce "zakres".

6. Rozkład miejsc w poszczególnych Szkołach Doktorskich

Sugerujemy utworzenie algorytmu, który uwzględni istnienie podstawowych, a jednak niszowych obszarów naukowych, tzn. wliczającego np. astronomię czy orientalistykę. Wydaje się słuszne, że podziałowi powinny podlegać wszystkie miejsca w Szkole Doktorskiej z zapewnieniem minimalnej liczby miejsc dla obszarów takich, jak wyżej wymienione. Spowoduje to uniknięcie faworyzowania kandydatów poszczególnych dyscyplin podczas rekrutacji.

7. Rekrutacja do Szkół Doktorskich

W kwestii wymagań minimalnych wobec kandydatów sugerujemy, by nie liczyć jedynie konferencji międzynarodowych, ponieważ jest mało prawdopodobne, że osoba posiadająca tytuł magistra będzie miała możliwość wzięcia udziału w dobrej międzynarodowej konferencji. **Powinny być uwzględniane również konferencje krajowe.** Należy też zdefiniować, którą konferencję traktujemy jako krajową, a którą jako międzynarodową. Udział w międzynarodowej konferencji wiąże się z bardzo wysokimi kosztami. Ponadto nie jest tajemnicą, że na dobrą konferencję międzynarodową trudno się dostać doktorantom, a co dopiero magistrantom. Tym samym zawężenie minimum do tego kryterium mogłoby dać większe szanse dostania się do Szkół Doktorskich aktualnym uczestnikom studiów III stopnia, którzy posiadając takie osiągnięcie mogliby w łatwy sposób zająć miejsca przeznaczone dla nowych doktorantów. Poza tym uważamy, że pod uwagę powinny być brane nie tylko wystąpienia na konferencjach, ale także prezentacja posterów, z zastrzeżeniem, że takie osiągnięcia będą niżej punktowane. Pragniemy również zaznaczyć, że **brak punktów w kategorii „dorobek naukowy” nie może automatycznie skreślać kandydata z listy.** Komisja rekrutacyjna może przyjąć dodatkowe kryteria oceny. Wiedza i umiejętności kandydatów powinny być sprawdzane w trakcie procesu rekrutacyjnego. Co więcej, uważamy, że średnia ocen nie powinna mieć znacznego wpływu na ogólną ocenę kandydata w procesie rekrutacyjnym.

Wyrażamy obawę, że aktualni doktoranci studiów III stopnia mogą zająć znaczącą część miejsc w Szkołach Doktorskich. Nie chcielibyśmy jednak ograniczyć im możliwości realizacji doktoratu w innej dyscyplinie w Szkole Doktorskiej.

Jednocześnie **postulujemy, aby w Regulaminach Szkół Doktorskich znalazły się również wymagania wobec promotorów.** Wśród nich chcielibyśmy zwrócić uwagę na: aktualny dorobek naukowy z 5 ostatnich lat (tzn. publikacje w renomowanych czasopismach lub wydawnictwach naukowych z listy ministerialnej, prowadzenie znaczących projektów naukowych, tj. OPUS, SONATA BIS, HARMONIA, MAESTRO, HORYZONT 2020 i inne analogiczne,

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

wystąpienia na konferencjach międzynarodowych, aktywne i owocujące wspólnymi publikacjami lub projektami naukowymi współpracy międzynarodowe, komercjalizacja prowadzonych badań) oraz pozytywne wyniki ewaluacji doktorantów wypromowanych w terminie lub magistrów (w przypadku podejmowania się opieki promotorskiej po raz pierwszy).

Postulujemy również o **wprowadzenie limitu doktorantów, których promotor może w danym roku mieć pod swoją opieką – maksymalnie 4 doktorantów** (teoretyczne założenie: 1 doktorant na rok). Limit ten mógłby zostać zwiększony za zgodą Rady Szkoły Doktorskiej na wnioszek promotora. Taką zgodę powinni otrzymywać wyróżniający się promotorzy, w szczególności ci, którzy otrzymują pozytywne opinie od swoich obronionych w terminie doktorantów oraz ci, którzy prowadzą projekty naukowe wymagające uczestnictwa kilku doktorantów. Należy jeszcze zwrócić uwagę na kwestię tajności wyboru promotora. **Uważamy, że promotor nie może wystawić w konkursie więcej kandydatów, niż ma wolnych miejsc.** Inaczej może się zdarzyć, że podczas rekrutacji dostanie się kilku doktorantów, którzy uzyskali deklarację od tego samego pracownika, który ma tylko jedno wolne miejsce. Chcemy też zwrócić uwagę na fakt, że utajnienie informacji o potencjalnym promotorze w trakcie rozmowy rekrutacyjnej może być utrudnione, ponieważ lista tematów doktoratów będzie wcześniej znana. Można przypuszczać, że w przypadku dużej liczby chętnych w rekrutacji do danej Szkoły Doktorskiej wykluczenie z procesu rekrutacji znacznego grona potencjalnych promotorów utrudni sprawny przebieg prac komisji. Potencjalny promotor nie może uczestniczyć w rekrutacji danego kandydata (dotychczasowa praktyka wykluczania promotorów z udziału w rozmowie ze swoim przyszłym doktorantem powinna zostać utrzymana), ale nie powinno go to całkowicie wykluczać z pracy w komisji rekrutacyjnej. Należy również uwzględnić w Regulaminie możliwość posiadania dwóch promotorów bądź promotora i promotora pomocniczego, który także powinien mieć ustaloną maksymalną liczbę doktorantów pod swoją opieką.

Sam przebieg procesu rekrutacyjnego powinien być jasno określony. Wspomniany wcześniej **sekretariat Szkoły Doktorskiej powinien stanowić oś działań związanych z rekrutacją**. Do sekretariatu powinny wpływać projekty, do których doktoranci mogą się rekrutować (zapotrzebowanie wewnętrzne) oraz wnioski rekrutacyjne doktorantów do ogłoszonych projektów lub też samodzielnie zaproponowanych (inicjatywa własna doktoranta). Administracja sekretariatu powinna być odpowiedzialna za przekazanie informacji o aktualnie prowadzonym naborze do Biura Promocji UW, które zapewni międzynarodowy zasięg ogłoszenia. Sama **lista ofert do wszystkich Szkół Doktorskich powinna się znaleźć na przeznaczony do tego stronie internetowej** i powinna być prowadzona przynajmniej w języku polskim oraz języku angielskim. Naszym zdaniem, same **ogłoszenia powinny być obowiązkowo publikowane przynajmniej w języku polskim i języku angielskim**, zgodnie z jednym, przygotowanym wcześniej, szablonem.

Jeżeli przeprowadzane konkursy mają być rzeczywiście otwarte i międzynarodowe, to należy wprowadzić obowiązek dla pracowników UW, by **informacja o zainteresowaniach naukowych oraz aktualnie prowadzonych badaniach była dostępna za pośrednictwem stron internetowych Wydziałów albo jednej strony oferującej możliwość wyszukania**

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

pracowników, np. bazy pracowników UW umożliwiającej wyszukiwanie po dziedzinach, dyscyplinach, publikacjach, czy też z opisów zainteresowań naukowych lub prowadzonych badań. Strona ta musi być w standardzie WCAG 2.0. Informacja o tych zainteresowaniach powinna być zamieszczona przynajmniej w języku polskim oraz języku angielskim, tak by każdy kandydat na doktoranta mógł znaleźć potencjalnego promotora swojej pracy doktorskiej. Co więcej, w ten sposób inni pracownicy UW mogliby odszukać osoby z tej samej uczelni, posiadające kompetencje, których potrzebują do realizacji własnych badań. Z przykrością zauważamy, że takie informacje można znaleźć na stronach internetowych jedynie nielicznych naukowców UW lub prowadzonych przez nich grup badawczych. Możliwość łatwego wyszukania potencjalnego promotora pozwoliłaby na spotkanie się z nim zawczasu i uzyskanie od niego deklaracji podjęcia się opieki naukowej w przypadku dostania się kandydata do Szkoły Doktorskiej. Uważamy, że atrakcyjnym, szczególnie dla studentów z zagranicy, byłoby również zorganizowanie w ramach Szkół Doktorskich dni otwartych, podczas których doktoranci oraz ich promotorzy mogliby prezentować się przed kandydatami i zapoznać z nimi. Takie wydarzenie, nawet wirtualne, byłoby swego rodzaju forum, o którym wspomniano w opiniowanym dokumencie.

Chcielibyśmy również wyjaśnić kwestię możliwości ubiegania się doktoranta o przyjęcie do dwóch lub większej liczby projektów oferowanych przez Szkołę Doktorską lub kandydowanie do dwóch Szkół jednocześnie, np. Szkoły Nauk Humanistycznych oraz Szkoły Międzydziedzinowej. **Naszym zdaniem w jednym procesie rekrutacyjnym powinno być dopuszczalne uczestnictwo w maksymalnie trzech konkursach, z zastrzeżeniem, że doktorant deklaruje kolejność konkursów najbardziej go interesujących** (zgodnie z art. 200 ust. 7 doktorant może być doktorantem tylko w jednej Szkole Doktorskiej).

Sam proces rekrutacji powinien być jasno określony i zawierać następujące elementy:

- a. datę rozpoczęcia przyjmowania wniosków,
- b. listę wymaganych w procesie rekrutacji dokumentów: konspekt pracy doktorskiej sprawdzany przez dostępne na UW narzędzia do identyfikacji plagiatów, deklaracja potencjalnego promotora, deklaracja startowania do kilku konkursów jednocześnie, dorobek naukowy wypełniony zgodnie z przygotowanym formularzem,
- c. przedział czasowy przeznaczony na rozmowy kwalifikacyjne,
- d. rozmowę kwalifikacyjną/właściwą rekrutację, podczas której zostaną sprawdzone elementy takie, jak np. te uwzględniane podczas rekrutacji na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych:
 - erudycja w danej dziedzinie,
 - umiejętność logicznego formułowania wypowiedzi,
 - umiejętność argumentacji,
 - znajomość metod badawczych nauk społecznych,
 - poprawne posługiwanie się kategoriami naukowymi w obrębie dyscypliny naukowej z jaką wiąże się wybrana przez kandydata specjalność,

Biuro Samorządu Doktorantów

ul. Krakowskie Przedmieście 24, pok. 110; 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 189

e-mail: doktoranci@samorzad.uw.edu.pl

<http://www.doktoranci.uw.edu.pl/>

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

- poprawność sformułowania tematu projektu badawczego związanego z planowaną rozprawą doktorską,
 - umiejętność konceptualizacji problemu badawczego,
 - oryginalność pytań badawczych i przedmiotu badań,
 - ocena przedłożonego konspektu pracy doktorskiej,
 - zgodność tematyki planowanej rozprawy doktorskiej z wybraną dyscypliną naukową.
- e. datę ogłoszenia wyników,
- f. okres oraz procedurę odwoławczą od decyzji (zgodnie z art. 200 ust. 5 przysługuje możliwość ponownego rozpatrzenia kandydatury).

Pragniemy zwrócić uwagę, że powyższe terminy muszą być ustalone tak, aby pozytywne rozpatrzenie odwołania od decyzji mogło umożliwić kandydatowi rozpoczęcie roku akademickiego bez opóźnień. Sam proces odwoławczy musi zostać uwzględniony w Regulaminie rekrutacji do Szkoły Doktorskiej.

Warto zaznaczyć, że **doktoranci z grantów muszą spełniać wymagania minimalne postawione wobec kandydatów do Szkół Doktorskich.**

8. Indywidualny Plan Badawczy doktoranta

Proponujemy, żeby **wzór takiego planu stanowił załącznik do Regulaminu Szkół Doktorskich** i zawierał następujące elementy:

- a. terminarz prac rozpisany na każdy rok studiów,
- b. minimalny plan zajęć doktoranta w oparciu o koszyki a także umiejętności i wiedzę, których doktorant może potrzebować do przygotowania rozprawy doktorskiej,
- c. przewidywane osiągnięcia po każdym roku,
- d. planowaną formę pracy nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej (zdalna/na miejscu, oczekiwana częstotliwość spotkań z promotorem),
- e. zaplanowany udział w szkoleniach lub warsztatach doszkalających,
- f. zakres wiedzy, którą promotor może wesprzeć doktoranta,
- g. udział w konferencjach oraz sugestie co do przynależności doktoranta do odpowiednich stowarzyszeń naukowych,
- h. źródła finansowania szkoleń, warsztatów, udziału w konferencjach, zakupu odpowiednich materiałów do realizacji projektu doktorskiego, wyjazdów np. na kwerendy biblioteczne, staże naukowe, itp.,
- i. formę weryfikacji postępów pracy przez promotora oraz doktoranta,
- j. perspektywę publikacji naukowych z uwzględnieniem specyfiki obszaru nauki,
- k. planowaną mobilność doktoranta.

Biuro Samorządu Doktorantów

ul. Krakowskie Przedmieście 24, pok. 110; 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 189

e-mail: doktoranci@samorzad.uw.edu.pl

<http://www.doktoranci.uw.edu.pl/>

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

Pragniemy zaznaczyć, że ujęcie takich elementów, zatwierdzonych przez kandydata oraz promotora (bądź promotorów), pozwoli w łatwy i przejrzysty sposób przeprowadzić proces ewaluacji śródkresowej zarówno doktoranta jak i promotora. **Jest to nasza alternatywna propozycja zawarcia niebezpośredniego kontraktu pomiędzy doktorantem a promotorem.** Warto również zaznaczyć, że taki zapis w Regulaminie Szkoły Doktorskiej powinien wskazywać jako dobrą praktykę konsultację takiego planu z potencjalnym promotorem przed rozpoczęciem procesu rekrutacji, zatem należałoby go zawrzeć również w skróconej wersji w Regulaminie Rekrutacji.

9. Ewaluacja doktoranta oraz promotora

Zgodnie z ustawą ewaluacja śródkresowa doktoranta i promotora przebiega w oparciu o przygotowany przez nich i wspólnie podpisany (zatwierdzony) Indywidualny Plan Badawczy doktoranta. W ten sposób oboje biorą odpowiedzialność za realizację zaplanowanych celów.

Ewaluacja doktoranta powinna uwzględniać stopień realizacji założeń programu kształcenia w Szkole Doktorskiej oraz Indywidualnego Planu Badawczego, w szczególności:

- a. realizację indywidualnego programu kształcenia,
- b. stopień zaawansowania przygotowania rozprawy doktorskiej (liczba publikacji opublikowanych lub przyjętych do druku w stosunku do zaplanowanych albo liczba napisanych rozdziałów dzieła w stosunku do planu),
- c. procent ukończonych prac badawczych zaplanowanych w planie (np. przeprowadzenie 30 z 60 zaplanowanych wywiadów, przeanalizowanie 15 z 45 obrazów albo szczepów bakteryjnych),
- d. udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz charakter takiego udziału,
- e. udział w szkoleniach i warsztatach, stażach naukowych, ich zasięg oraz prestiż,
- f. wykonawstwo i kierowanie projektami naukowymi,
- g. działalność dydaktyczną,
- h. działalność popularyzatorską,
- i. działalność organizacyjną.

Kolejnym elementem składowym powinna być ocena nie tylko postępów naukowych doktoranta przygotowana przez promotora w formie opisowej, ale również ogólna ocena jego zaangażowania oraz kontaktu i współpracy. Ocena ta mogłaby być wypełniona zgodnie z przygotowanym wzorem lub w formie wypełnianej przez promotora opisowej ankiety, której analogiczny odpowiednik wypełniłby doktorant oceniając promotora.

Dodatkowo, uważamy, że **również promotor powinien być poddawany ewaluacji.** Każdy doktorant powinien podczas procesu ewaluacji w formie pisemnej przedstawić przebieg współpracy z promotorem, stopień zaangażowania opiekuna naukowego w rozwój doktoranta oraz oferowane przez niego formy pomocy w realizacji planu badawczego.

UNIwersytet
Warszawski

Samorząd Doktorantów
Uniwersytetu Warszawskiego

Sam proces ewaluacji musi koniecznie uwzględniać możliwe konsekwencje w przypadku negatywnej oceny doktoranta (określone w art. 203 ustawy) i promotora. **Jako dobrą praktykę rekomendujemy ewaluację po pierwszym roku (w trakcie trzeciego semestru), która zostanie przeprowadzona na podstawie prezentacji przed Komisją Ewaluacyjną w formie seminarium podsumowującego przyjęty Indywidualny Plan Badawczy oraz jego wstępną realizację.** Dodatkowo, w rozwiązywaniu trudności we współpracy pomiędzy doktorantem a promotorem, powinien być zaangażowany Ombudsman UW albo Ombudsman danej Szkoły Doktorskiej, który mógłby również uczestniczyć jako obserwator w rozmowie z doktorantem podczas ewaluacji przy ocenie śródkresowej.

Zgodnie z art. 202 ust. 4 ustawy w skład Komisji Ewaluacyjnej nie może wchodzić promotor ani promotor pomocniczy. Pozostałe przypadki, w których zachodzi konflikt interesu między doktorantem a członkiem Komisji Ewaluacyjnej, powinny zostać określone w Regulaminie Szkoły Doktorskiej.

Naszym zdaniem, promotor, który uzyskał negatywną ocenę, a który planuje przyjąć kolejnego doktoranta, powinien mieć obowiązek przedstawienia potencjalnemu doktorantowi informacji o tym fakcie. Uważamy, że po uzyskaniu 2 ocen negatywnych, powinien zostać uruchomiony proces naprawczy w stosunku do promotora zanim po 4 negatywnych ocenach w ciągu 5 lat straci on możliwość posiadania doktorantów (zgodnie z art. 190 ust. 6 pkt 1 ustawy).

Ponadto trzeba uwzględnić w jaki sposób będą przebiegać dalsze prace doktoranta w sytuacji, gdy promotor umrze lub rozwiąże stosunek pracy z UW. Regulamin Szkoły Doktorskiej musi także zawierać procedurę związaną ze zmianą promotora lub promotora pomocniczego.

Regulamin Szkoły Doktorskiej powinien zawierać procedurę, która pozwoli na skreślenie doktoranta z listy doktorantów Szkoły Doktorskiej, który nie realizuje przewidywanych prac. Doświadczenie pokazuje, że na studia doktoranckie często rekrutowały się osoby, które nigdy nie brały udziału w zajęciach, ale przez cały rok pobierały stypendium.